

АНОТАЦІЯ

Балінський В. В. Децентралізоване багаторівневе врядування у процесах стійкого розвитку суспільства у воєнний та повоєнний періоди. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, 2023.

У дисертації вирішено актуальне наукове завдання, яке полягає в отриманні нових науково обґрунтованих результатів у галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” щодо вдосконалення системи багаторівневого врядування у процесах сталого розвитку суспільства на основі застосування комплексного підходу щодо використання інструментарію з врахуванням воєнних викликів, загроз національній безпеці та територіальній цілісності держави. Вдосконалено існуючий підхід до врядування, який об’єднує різні інструменти та ресурси для більш ефективного управління в умовах воєнного стану.

Перший розділ дисертації присвячено теоретичним засадам децентралізованого багаторівневого врядування, зокрема в розділі охарактеризовано сучасний стан наукової розробленості проблематики багаторівневого врядування та стійкого розвитку суспільства; обґрунтовано концептуальні підходи до багаторівневого врядування та розкрито базові поняття щодо проблематики даного дослідження; здійснено порівняльну характеристику цілей багаторівневого врядування в цивільних і воєнних умовах; проаналізовано зарубіжні практики багаторівневого врядування на прикладі Іспанії, ФРН, Швеції.

У другому розділі виокремлено системні ознаки стійкості в умовах зовнішньої агресії: адаптація, резилієнтність (здатність особи реагувати на стрес), ефективне управління кризами, забезпечення потреб населення,

збереження прав і свобод громадян, міжнародна підтримка і дипломатичні зусилля, соціальна солідарність і реконструкція, запобігання рецидиву конфлікту, системна безпека і кіберзахист. Визначено специфіку реалізації принципів децентралізованого багаторівневого врядування в Україні.

Третій розділ містить пропозиції щодо управління процесами багаторівневого врядування в умовах повоєнного періоду, що передбачає ефективний механізм співробітництва та координації між різними управлінськими рівнями та залучення громадськості, неприбуткових організацій щодо впровадження сучасних інструментів та ресурсів в систему децентралізованого багаторівневого врядування; розробка чітких стратегій та планів дій щодо відновлення і розвитку після воєнного конфлікту.

Наукова новизна полягає в отриманні нових науково обґрунтованих результатів, які вирішують конкретне завдання – удосконалення системи децентралізованого багаторівневого врядування у процесах стійкого розвитку суспільства під час воєнного та повоєнного періодів.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо запровадження комплексного інструментарію децентралізованого багаторівневого врядування у процесах стійкого розвитку суспільства воєнного та післявоєнного періодів.

Об'єктом дослідження є система децентралізованого багаторівневого врядування.

Предметом дослідження є децентралізоване багаторівневе врядування у процесах стійкого розвитку суспільства у воєнний та повоєнний періоди.

У дисертаційному дослідженні вперше в Україні автором комплексно розв'язано прикладну наукову проблему теоретичного обґрунтування засад формування системи децентралізованого багаторівневого врядування з метою розробки комплексного інструментарію задля забезпечення стійкого суспільного розвитку у воєнний та повоєнний періоди. Теоретичні та прикладні результати, що становлять наукову новизну дослідження, полягають у тому, що:

уперше:

– запропоновано модель оптимальної конфігурації багаторівневого урядування воєнного періоду, що передбачає комплексну та інтегровану систему урядування, спрямовану на забезпечення стійкого розвитку суспільства під час воєнного конфлікту, що є інноваційним підходом до вирішення складних викликів, враховуючи комплексний аналіз ризиків, розробку стратегій сталого розвитку, участь громадськості, залучення інноваційних технологій, фінансову підтримку, психосоціальну підтримку та врахування глобальних вимог;

удосконалено:

– подання інноваційного концепту багаторівневого урядування та стійкості за допомогою використання ментальних карт задля кращої візуалізації та розуміння у складних взаємозв'язках внутрішньорівневої та міжрівневої взаємодії.

– засади визначення ефективності децентралізованого багаторівневого урядування в процесах стійкого суспільного розвитку, а саме: на *державному* рівні факторами ефективності багаторівневого урядування є: ефективна координація між різними органами публічної влади, наявність відповідної законодавчої бази, яка визначає правовий фреймворк (платформу) для реалізації сталого розвитку, забезпечення фінансування для програм стійкого розвитку; на *регіональному рівні*: врахування специфічних потреб і особливостей регіонів в реалізації програм сталого розвитку, регіональна координація задля забезпечення спільної діяльності та уникнення конфліктів інтересів; на *місцевому рівні*: здатність місцевих органів влади визначати пріоритети та приймати рішення, активна участь громадськості та громадських організацій у процесах прийняття рішень та виконання програм сталого розвитку; спроможність місцевих органів влади виділяти фінансові ресурси для місцевих проектів та ініціатив;

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені й обґрунтовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації можуть бути використані в практичній роботі органів публічної влади усіх управлінських рівнів у процесах сприяння реалізації

багаторівневого врядування, які спрямовані на поліпшення умов стійкого суспільного розвитку, підвищення ефективності публічного управління, розвитку територіальних громад; у навчальному процесі закладів вищої освіти та підвищення кваліфікації відповідного кола осіб; у діяльності фахівців та науковців у галузі державного управління та місцевого самоврядування, які працюють над розв'язанням комплексу проблем територіального розвитку та повоєнної відбудови.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що виявлено теоретичні та практичні аспекти впровадження інструментарію багаторівневого врядування в процесах стійкого розвитку суспільства в Україні як складного механізму публічного врядування в умовах війни.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою роботою, в якій висвітлено власні ідеї та розробки автора, що сприяли вирішенню поставлених завдань. Робота містить теоретичні положення і висновки, що сформульовані дисертантом самостійно. Використані в дисертації ідеї та положення інших авторів мають відповідні посилання та використані лише для підкріплення ідей дисертанта.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення і висновки дослідження обговорювались на засіданнях кафедри державного управління, а також були оприлюднені на трьох науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації 180 сторінок. Робота містить 23 рисунки, 6 таблиць, 8 додатків. Список використаних джерел налічує 170 найменувань на 19 сторінках.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, децентралізація, врядування; багаторівневе врядування; стійкий суспільний розвиток; інструментарій багаторівневого врядування, органи публічної влади, недержавні партнери, громадськість, воєнний період, повоєнний період, цифровізація.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Балінський В.В. Реформа децентралізації влади в Україні: сучасний стан та перспективи подальшого впровадження. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*, 2019. № 4 (68). С. 63-69. <https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-4-11>
2. Балінський В.В. Децентралізація в умовах діджиталізації: взаємовплив. *Публічне управління і адміністрування в Україні*, 2020. Випуск 19. С. 82-87. <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2020.19.15>
3. Балінський В.В. Стан місцевого самоврядування України в умовах децентралізації влади. *Публічне управління і адміністрування в Україні*, 2021. Випуск 24. С. 98-101. <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2021.24.17>
4. Balinskyi, V. Reforming the administrative-territorial system as a basis for successful decentralization of power: French and Ukrainian experience. *European Cooperation*, 2021. №1(49). P. 60-73. <https://doi.org/10.32070/ec.v1i49.109>
5. Балінський В.В. Стійкість громад як фактор збереження стабільності держави в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, 2023. Том 34 (73) № 3 С. 104-108 <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.3/16>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Balinskyi V. Prospects for a centralized scenario of completing the administrative-territorial component of the decentralization of power in Ukraine. «The Days of Science of the Faculty of Philosophy – 2020», International Scientific Conference (2020 ; Kyiv, April 22-23.: [Abstracts] / Ed.board:

- A.Konverskyi [and other]. Kyiv: Publishing center «Kyiv University», 2020. – 343 p.
2. Balinskyi V. Digitalization as a basis for successful decentralization of power «The Days of Science of the Faculty of Philosophy – 2020», International Scientific Conference (Kyiv April 22-23, 2020: [Abstracts] / Ed.board: A.Konverskyi [and other]. – Kyiv: Publishing center «Kyiv University», 2020. – 343 p.

ABSTRACT

Balinsky V.V. Decentralized multi-level government in the processes of sustainable development of society in the war and post-war periods. - Qualifying scientific work, manuscript copyright.

The thesis for the degree of Doctor of Philosophy in Public Management and Administration, specialty 281 «Public Management and Administration». – National Academy for Public Administration under the President of Ukraine. – Kyiv, 2023.

The dissertation solved the actual scientific task, which is to obtain new scientifically based results in the field of knowledge 28 «Public management and administration» to improve the system of multi-level governance in the processes of sustainable development of society on the basis of an integrated approach to the use of tools taking into account military challenges, threats to national security and territorial integrity of the state. The existing approach to governance has been improved, combining various tools and resources for more effective management under martial law.

The first section of the dissertation is devoted to the theoretical foundations of multi-level governance, in particular, the section characterizes the current state of scientific development of the problems of multi-level governance and sustainability; conceptual approaches to multilevel governance are substantiated and basic concepts regarding the problems of this study are disclosed; a comparative description of the goals of multi-level governance in civil and military conditions has been carried out;

foreign experience of multi-level governance is analyzed on the example of Spain, Germany, Sweden. Fourth, public organizations and activists in Ukraine are engaged in sustainable development and multi-level governance, promoting discussion of these issues and influencing the decisions of the authorities.

In the second section, system signs of constancy in conditions of external aggression are allocated: adaptation, resiliency (the ability of a person to respond to stress), effective crisis management, meeting the needs of the population, preserving the rights and freedoms of citizens, international support and diplomatic efforts, social solidarity and reconstruction, prevention of recurrence of the conflict, systemic security and cyber defense; the specifics of implementing the principles of multi-level governance in Ukraine are determined; the feasibility of modeling the optimal configuration of multi-level governance of the war period was developed and substantiated; the algorithm of the process of modeling multi-level governance (under the conditions of military and post-war governance) is arranged. It has been determined that multi-level governance in Ukraine is based on principles aimed at the distribution of power and competencies between different levels of power in the state.

The third section contains proposals for managing the processes of multi-level governance in the conditions of post-war governance, which provides for an effective mechanism for cooperation and coordination between different management levels and the involvement of the public, non-profit organizations in introducing modern tools and resources into the multi-level governance system; development of clear strategies and action plans for recovery and development after the military conflict.

The scientific novelty lies in obtaining new scientifically based results that solve a specific scientific task - improving the system of multi-level governance in the processes of sustainable development of society during the war, post-war periods.

In view of the above, the actual task of the theory and practice of public administration and administration is to develop an integrated approach to ensure the

formation of an effective system of multi-level governance and sustainability of Ukraine.

The purpose of the dissertation is to substantiate the theoretical foundations and develop practical recommendations for the introduction of a comprehensive toolkit of multi-level governance in the processes of sustainable development of society in the war and post-war periods.

The object of the study is a multi-level governance system.

The subject of research is the toolkit of multi-level governance in the processes of sustainable development of society during the war, post-war periods. to substantiate the theoretical foundations and to develop practical recommendations for the formation of the advocacy system in local self-government.

The following methods are used in the study: content analysis; conceptual method; comparative analysis (comparative); method of generalization; modeling; system analysis method; grouping method, Force Field analysis method, situational analysis, mapping method.

In the dissertation research, for the first time in Ukraine, the author comprehensively solved the applied scientific problem of the theoretical justification of the foundations of the formation of a system of multi-level governance and sustainability in order to develop a comprehensive toolkit for ensuring sustainable social development in the war, post-war periods. The theoretical and applied results constituting the scientific novelty of the study are that: Theoretical and applied results that constitute the scientific novelty of the study are that:

for the first time:

a model of optimal configuration of multi-level governance of the war period has been proposed, which provides for a comprehensive and integrated system of governance aimed at ensuring sustainable development of society during the military conflict, is an innovative approach to solving complex challenges, taking into account a comprehensive risk analysis, development of sustainable development strategies, public participation, involvement of

innovative technologies, financial support, psychosocial support and consideration of global requirements;

improved:

- presenting the innovative concept of multi-level governance and sustainability through the use of mental maps for better visualization and understanding in the complex interrelationships of intra-level and inter-level interaction.

- the principles of determining the effectiveness of multilevel governance in the processes of sustainable social development, namely: at the state level, the factors of the effectiveness of multilevel governance are: effective coordination between various public authorities, the availability of an appropriate legislative framework that defines the legal framework for the implementation of sustainable development, providing funding for sustainable development programs;

have been further developed:

- provisions on the functions of the multi-level governance toolkit in the processes of sustainable development of society in the war and post-war recovery periods, which are important aspects for ensuring effective governance, sustainable development and preserving peace;

- interpretation of "multilevel governance in the processes of sustainable development of society" (military/post-war periods) as a concept of governance in the public sector, which is characterized by both horizontal and vertical correlation links, is based on the principles of human centrism (for people, for people's sake), promotes cooperation and coordination between different levels of government to achieve common goals, involving the public in decision-making processes and the development of public policy in order to preserve the sustainability of social, economic, environmental, cultural systems and reduce the number of conflicts;

- classical algorithm of multilevel management based on correlation of classical and improved algorithms of implementation of multilevel management;

– approaches to predictive assessment of the consequences of the introduction of a comprehensive multi-level management toolkit through situational analysis, which contributes to the determination of potential risks and opportunities and a method of analyzing force fields, which contributes to determining which forces (factors) support the current situation and which affect the achievement of the desired state.

Key words: public administration and administration; decentralization; multi-level governance; Sustainable social development; multi-level governance toolkit, public authorities, non-state partners, the public, the war period, the post-war period, digitalization.